याजयिष्यामहे विप्राः पितरं धार्म्मिकं नृपं । आयान्तु तत्र विप्रेन्द्राः सशिष्याः सपरिच्छदाः ।
वयमद्यैव सहिता दिशो जेष्यामहे ध्रुवं । शक्यावहयमेवैतत् कर्त्तुं सैनिकसञ्चयैः ।
आवयोः पुरतः स्थातुं न शक्ता देवदानवाः । कैलासनिलयाद्देवादृरं लब्धा स्म यत्नतः । १५४९
अजेय्या शत्रुसंघानामस्त्राणि विविधानि च । इत्युक्त्वा विररामैव हंसो मदबलान्वितः ।
॥ मुनय ऊचुः ॥ यदि स्यात्तत्र गच्छामो वयं शिष्यैर्नृपोत्तम । आस्महे चान्यथा राजन्नित्यूचुः किल तापसाः ।
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ ततो देशान्महाराज गन्तुं निश्चितमानसौ । पुष्करस्योत्तरं तीरं दुर्व्वासा यत्र तिष्ठति ।
यतयो नियता भूत्वा मन्त्रब्रह्मनिषेविणः । ब्रह्मसूत्रपदे सक्तास्तदर्थालोकतत्पराः ।
निर्म्ममा निरहङ्काराः कौपीनाच्छादनव्रताः । तमात्मानं जगद्योनिं विष्णुं विश्वेश्वरं विभुं । १५५५
ब्रह्मरूपं शुभं शान्तमक्षरं सर्व्वतोमुखं । वेदान्तमूर्त्तिमव्यक्तमनन्तं शाश्वतं शिवं ।
नित्ययुक्तं विरूपाक्षं भूताधारमनामयं । ध्यायन्तः सर्व्वदा देवं मनसा सर्व्वतोमुखं ।
दुर्व्वाससा सदोपास्यं वेदान्तैकरसं प्रभुं । तर्कनिश्चिततत्त्वार्थाः सुविनिर्म्मलचेतसः ।
हंसाः परमहंसाश्च शिष्या दुर्व्वाससः प्रभो । तत्र गत्वा महात्मानौ तौ दृष्ट्वा तूर्द्धरेतसं ।
दुर्व्वाससं महाबुद्धिं विचिन्वानं परं पदं । क्रुद्धो यदि स दुर्व्वासा दग्धुं लोकानिमान् क्षमः । १५६०
देवा अपि च यं द्रष्टुं क्रुद्धं वै न क्षमाः सदा । रोषमूर्त्तिः सदा यस्तु रुद्रात्मा विश्वरूपधृक् ।
रक्तकौपीनवसनो हंसः परम एव च । दृष्ट्वैनञ्च तयोरेवं बुद्धिरासीन्महामते ।
को नामासौ महाभूतः काषायी वर्णवित्तमः । कश्चायमाश्रमो नाम विहाय च गृहाश्रमं ।
गृहस्थ एव धर्म्मात्मा गृहस्थो धर्म्मवित्तमः । गृहस्थो धर्म्मरूपस्तु गृहस्थो वर्ण एव च ।
गृहस्थश्च सदा माता प्राणिनां जीवनं सदा । तं विनाऽन्येन रूपेण वर्त्तते यो हि मूर्खवत् । १५७५
उन्मत्तोऽयं विरूपोऽयमथ वा मूर्ख एव च । ध्यायन्निव सदा चायमास्ते वञ्चयिताऽपि वा ।
किमेते प्राकृतज्ञाना ध्यायन्त इव किञ्चन । वयमेतान् दुरारोहानाश्रमान्तरकल्पकान् ।
स्थापयिष्यामहे सर्व्वान्मन्दबुद्धीनिमान् गृहे । बलादेव द्विजानेतान्मूढविज्ञानतत्परान् ।
असद्गृहगृहीतांश्च बालिशान्दुर्म्मतीनिमान् । एषां शास्ता च को मूढो न विद्मो वयमत्र ह ।
धर्म्मवर्त्मनि संस्थाप्य पुनर्यास्याव निर्वृतौ । इति सञ्चिन्त्य तौ वीरौ विप्रेण सहितौ नृप । १५८०
जनार्द्दनेन राजानौ मोहाद्भाग्यवयान्नृप । समीपं तस्य राजेन्द्र यतेर्जग्मतुरञ्जसा ।
गत्वा च प्रोचतुरुभौ दुर्व्वाससमतोन्द्रियं । यतींश्च नियतान् क्रुद्धौ राजानौ राजसत्तम ।

इति श्रीमहाभारते खिलेषु हरिवंशे भविष्यपर्व्वणि हंसडिम्भकोपाख्याने अष्टनवत्यधिकद्विशततोऽध्यायः ॥ २९८ ॥

॥ हंसडिम्भकावूचतुः ॥ ज्ञानलेशाद्विहीनात्मन् किन्ते व्यवसितं द्विज । कश्चायमाश्रमो विप्र भवता यः समाश्रितः ।
गृहमेधं परित्यज्य किन्त्वया साधितं पदं । दम्भ एव भवान् व्यक्तं शोके नास्त्यत्र कारणं ।
लोकानिमान् सदा मूढ नाशयिष्यसि निर्वृतः । एतान् सर्व्वान् विनेताऽसि नरके पातयिष्यसि । १५८५
स्वयं नष्टः परान्मूर्खं नाशयिष्यसि यत्नतः । अहो शास्ता कथं नास्ति तव मन्दमतेर्द्विज ।